

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban évről-évre:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben hátha hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével

Hasznosítók és kiadónál:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

Amennyiben kizárólag visszafizetés
 vagy megfizetés nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadónálban intézendők.

Helyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, márcz. 2.

A pápai koronázás jubileuma.

Ő Szentsége XIII. Leo pápa jubileumának tulajdonképpen ma van a fénypontja.

Ma van huszonöt éve, hogy az apostolok fejedelme kétszázhatvanharmadik utódjának, XIII. Leónak fejére tették a hármaskoronát, a tiarát.

Ünnepet ülnek minden nemzetek, dicsőségben ragyog Szent Péter trónusa, melyen láthatatlan dicsfénytől övezve ül egy galamböszt aggastyán, a világegyház feje s fogadja a gyermeki hódolattal trónja elé seregülő hivatottait, kik elzarándokoltak hozzá, hogy ott szeméi előtt áldják az Urat, hogy nekik ily bölcs, ily jó atyát adott s megáldotta őt Péter éveivel, sőt túlhaladta azokat.

Elzarándokoknak ma hozzá, mert ő nem jöhet közénk, hogy vegyék atyai áldását, hallják jószágos, biztató szavát.

Sok sok millió katolikus szívéből tör fel ma az ima, hogy a hármaskorona, mely nem pusztán dísz, hanem a királyi, főpapi és atyai hatalom jelvénye, még sokáig szórja fényét szentséges atyánk, XIII. Leo pápa ő Szentsége fejről!

* * *

Bibornokok fogadása a pápánál.

Róma, márcz. 1. A pápa ma délelőtt a könyvtárteremben a szent kollégiumot magánkihallgatáson fogadta. A kihallgatáson 42 bibor-

nok volt jelen. A Szentatya rövid beszédet mondott, azután személyesen átadott a bibornokoknak egy füzetet, amelyben pápaságának legfontosabb eseményei vannak főjegyzve és egy másik füzetet, amelyben egy maga szerzette latin költemény van. Beszédében a pápa utalt nagy korára és arra, hogy utolsó órája már nem lehet messze. A bibornokok egyértelműen azt válaszolták, hogy a mai nap örömnappal és azt kívánták a Szentatyanak, hogy még sokáig éljen. A fogadás fél óránál tovább tartott.

Róma, márcz. 1. A pápa magánkönyvtárában fogadta a szent kollégium tagjait. A bibornokok kezét csókolták a Szentatyanak, azután elhelyezkedtek a trón körül. A pápa, aki a jelen volt bibornokok közlése szerint nagyon jó színben van, örömet fejezte ki azon, hogy ilyen nagy számú, fényes gyülekezetet láthat maga körül. A szent kollégium dékánja, Oreglia bibornok az összes jelenvoitak nevében ajándékokat nyújtott át a pápának, ki azoknak nagyon megörült. Azután következtek a beszédek. A pápa azt mondotta, hogy a szent kollégium szerencsekívánatai nagyon meghatották, majd arra emlékeztette a bibornokokat, hogy ugyanabban a teremben tartotta IX. Pius pápa utolsó konzisztóriumát. Azután uralkodásának hosszú ideje utalt és hálaát adott az isteni Gondviselésnek ezért a kegyelemért, amely őt nagyon boldoggá teszi. Hozzátette azután, hogy szeretné ezt az összejövetelt meghosszabbítani, de Oreglia bibornok figyelmeztette, hogy kimélni kell magát. Mielőtt azonban elhagyja a gyülekezetet, szeretne minden bibornosnak személyesen átadni egy kis emléket. A pápa ajándéka öt enciklikából és három latin költeményből áll, a melyek díszes kötetbe vannak foglalva ezzel a címmel:

»A keresztény hit terjedésének legújabb dokumentumai.« A bibornokok átvették az emléket és újra kezét csókolták a pápának. Amikor Langénieux bibornokra került a sor, a pápa azt mondotta, hogy mint legidősebb bibornok, ő fog majd kedden a Szent Péter-templomban misézni.

Estély vatikáni nagykövetségünkél.

Róma, márcz. 2. A pápa jubileuma alkalmából Szécsen gróf osztrák-magyar nagykövet tegnap este nagy estélyt adott. A Palazzo di Venezia termei fényesen ki voltak díszítve és világítva. Az estélyen megjelentek: Vannutelli Serafino, Vannutelli Vincenzo, Pucina, Macchi Mateo, Ferrata, Triepi, Rampolla, Casali del Drago, Segna és Sanminitelli bibornokok; továbbá Franciaország, Spanyolország és Portugália nagykövetei, Oroszország és más államok követei a nagykövetségek és követségek személyzetével, a máltai lovagrend nagymesterei, sok püspök és vatikáni méltóság, Massimo, Colonna és Ruspoli hercegek, Perosi zeneszerző és sok előkelő hölgy. Az estély éjfélig tartott. A grófi pár nagyon szeretetreméltóan fogadta a vendégeket.

A legfényesebb ünnepek ma folynak le Rómában, hol a váradi egyházmegyét Radnai és Fraknoi püspökök képviselik.

Hálaadó szent mise, díszfogadás, szegények megvendégelése, a templomok kivilágítása ma mennek végbe. Méltó módon ünneplik a Szentatyt, a ki ma tölti be egyuttal életének 93-ik évét is.

A „TISZÁNTÚL“ TARCZÁJA.

XIII. Leo és a profán tudományok.

Írta: Zsák I. Adolf.

Róma, febr. 19.

A midőn a mai nap hajnali léghőmérsékletétől napnyugtáig a Mindenható földi lakóhelyei: a templomok harangjainak örömszórása hatja át, ez nem csupán szent vallásunk és egyházunk nagy ünnepe — a hármaskorona kezező év óta — való hívó ató szózat, hanem egyuttal a világi, a profán tudományok páratlan hódolatára is a legszelebb és legmélyebb tudomány pápa, koronának pedig legbölcsőbb fia: XIII. Leo előt.

León, ma a tudomány is ünneplés! Ünnepli azt, ki ő az egykori fényes vezető, irányító képességgel újra felruházta, sőt magasabb színvonalra emelte; ki míg egyesek önmagát a leszélebb és legmélyebb: adaequat formában művelte, másrészt annak terjesztésére köreműkalt kitarítván és természetesen mindazon eszközökkel, melyeket neki a rang, a hatalom, a befolyás és tekintélynek legmagasabb földi polca: a pápaság huszonöt eszedőn keresztül nyújtott.

Nincs az emberiség történelmének más alakja, mely a tudományok terjesztésére többet és hatályosabban működött volna köze és nincs, ki a tudomány összes ágait, a legelvon-

tabban kezdve le egészen a leggyakorlatiasabb iranyig, annyira egyenlő buzgalommal karolta fel. Ő nemcsak egyetemes szellem: polyhistor, hanem egyuttal a lelelkesebb és legkitartóbb propagator.

S ha ezekhez még hozzávesszük azt, hogy XIII. Leo uralkodásának egyházi, politikai és társadalmi külső körülményei kezdetől fogva a lehető legterheesebbek voltak, bámulatunk óriási fokúvá nővi ki magát; mert a legjózanabb számítás szerint is a profán tudományok művelésére és terjesztésére ideje nem maradhatott.

Távol áll tőlük ezuttal — már csupán a hely jellegénél fogva is — XIII. Leonak a profán tudományok terjesztésére és művelésére vonatkozólag tett intézkedéseinek részletes és beható méltatása, hanem csak mintegy érintjük azokat.

Nem oly rég volt alkalma olvasni e lap közönségének — káptalanunk egyik ékes tolltagja dr. Steinberger Ferencz ünnepi beszédében — azokat a rendelkezéseket, melyeket dicő pápánk az elméleti és gyakorlati nevelés-tudomány művelésére vonatkozólag tett.

Mivel a bölcséleti tudomány a többi részben magában foglalja és egyuttal vezérelveket szolgáltat a többi tudományágak számára, de másrészt meg az hatja át leginkább a társadalmi életet, természetesen, hogy eunek terjesztése kiváló gondját képezte mindenkor XIII. Leonak. Tudta jól, hogy jelen társadalmunk bajai mind e tudomány helytelen irányának a következményei és ezért Aeterni patris kezdetű

körlevelében a kor többi bölcselői: vissza Kant-hoz jelszavával ellentétben azt tűzte ki feladatul: Sancti Thomae sapientiam restituatis, et quam latissime propagatis: vissza szent Tamáshoz, az angyali bölcselőhöz. Szent Tamás bölcsellete oly mély és igaz, hogy még az egyház legnagyobb ellenei is kénytelenek előtte meghajolni. »Puszítsátok el sz. Tamást — így szól Bucer — és én az egyházat fogom elpusztítani.« A fenti körlevelnek (1879. aug. 4-én kelt) a legrövidebb idő alatt bámulatos fogantatja lón: ugyanis már a rá következő évben 1880 márcz. 7-én sz. Tamás ünnepe 2000 kath. egyházi és világi tudós gyűlt össze Rómában a világ minden részéből. Ez alkalommal nem mulasztotta el a Szentatya a világ tudósainak újból figyelmükbe ajánlani sz. Tamás bölcselét. Majd még ugyanazon év folyamán érdeklődését abban mutatja meg, hogy sz. Tamást a tudományok vétdőjévé avatja; egyuttal elrendeli az angyali bölcselő műveinek újból való kiadását a legjelesebb (Cajetan és Ferrarensis) Commentárokkal; (e mű városunkban egy dül a káptalani könyvtárban van meg); nemkülönben De Lucca biborossal sz. Tamás akadémiát alapított, melynek elnökeiül testvérét és Zigliara bibornokkat nevezte ki. Az akadémia csak harmincz oly férfuból állhat, a kik sz. Tamás bölcselétének művelésében maradandó érdemeket és általában ismert neveket szereztek. Ezek közül tiz Róma, tiz Itália, tiz pedig a világ egyéb tudósai közül választandó.

Ugyanezen rendeletben meghagyja, hogy a

Budapest.

Impozáns módon ülik meg a 25-ik koronázási évfordulót a székesfővárosban is, melynek egyik legkimagaslóbb momentuma bizonyára a Szent István-társulat megemlékezése lesz szentséges Atyánkról.

A megnyitó beszédet *Vasary* Kolos hercegprímás mondja, azonkívül közreműködnek ünnepi ódával *Lévay* Mihály, továbbá *Zichy* Nándor gróf, *Majláth* József gróf, dr. *Prohászka* Ottokár, *Dedek Crescens* Lajos.

Szép ünnepélyt rendez a *Szent Imre* Egyesület is a kath. kör. disztermében, melyen az ünnepi beszédet *Rakovszky* István cs. és kir. kamarás, orsz. képviselő tartja.

Nagyváradon.

Nagyváradon, hol a kath. kör és a papnövélde már régebben tartottak fényes sikerű ünnepélyt, a premontrai főgimnázium tanári testülete és kath. ifjúsága rendez ma a koronázási jubileum alkalmából ünnepélyt a következő programmal:

Reggeli 9-kor ünnepies szent mise, Te Deummal, a premontrai kanonokok templomában.

Az ünnepies szent misét *Novotny* S. Alfonz, a főgimnázium igazgatója mondja.

Az istentisztelet végeztével az ifjúság az intézet disztermébe vonul a tanári karral. Az itt tartandó iskolai ünnepségnek a műsora a következő:

1. Pápai himnusz. Eneki az ifjúság.
2. Alkalmi ünnepi beszéd. Tartja: *Márcioncsik* L. Albert tanár.
3. Az égi fény. Irta: *Hodács* A. Szavalja: *Szommer* J. VIII. o. t.
4. Nemzeti himnusz. Eneki az ifjúság.

Ez ünnepségre az érdeklődő közönséget, a tisztelt szülőket és tanügybarátokat tiszteletteljesen meghívja az igazgatóság.

Megegyezés monarchiánk és Olaszország között.

A trieszti »Piccoló« azt a szenzációs hírt jelenti Rómából, hogy Ausztria-Magyarország és Olaszország között megegyezés jött létre a balkáni kérdésben. Olaszország szabad kezet engedett Ausztria-Magyarországnak a Balkánon

és lemond Albániára támasztott igényeiről. Ezzel szemben Ausztria átengedi Olaszországnak Trentinot és támogatja Olaszországnak Tripolisra támasztott igényeit. Ezt a hírt azonban az olasz kamara folyosóin komolyan kolportálják.

Kilépés a szabadelvű pártból.

A szerbek lakta kerületekből küldött országgyűlési képviselők hír szerint egyértelemmel elhatározták, hogy kilépnek a szabadelvű pártból.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 2.

Elnök: *Apponyi* Albert gróf.

Az irományok előterjesztése során elnök bemutatja *Szatmár* városnak, valamint több négyülésnek feliratát a katonai javaslatok ellen. Bemutatja az összeférhetlenségi bizottság jelentését, mely *Györffy* lemondása folytán az ellene megindított ügyet beszünteti.

Trubinyi János jegyző: Felolvassa az erre vonatkozó jegyzőkönyvet.

Szell Kálmán miniszterelnök bejelenti, hogy holnap fog válaszolni *Csávolszky* Lajosnak — Lamsdorf utazásáról, *Osernoch* Jánosnak — a papság végrendelete, *Molnár* Józsiásnak — a székelység ügyében hozzá intézett interpellációkra (Helyeslés.)

Fejérváry Géza báró: Bejelenti, hogy miután *Tuba* János nincs jelen, a komáromi esetről szóló interpellációjára holnap fog válaszolni.

Szell Kálmán miniszterelnök két jelentését terjeszti elő: egyik Magyar- és Horvátország pénzügyi lezámolásáról szól, a másik a tiencsini konzulátus bíraskodásáról.

Elnök: A Ház a jelentéseket a kellő bizottságokhoz utalja.

Kövekezik a napirend:

az újonozjavaslatok

folytatólagos tárgyalása.

Schröter Alfréd: A javaslat mellett foglal állást. A védelem szükségességét hangsúlyozza, mert amely nemzet a védelemre képtelen, el van veszve. Most, amikor a többi európai

államok egymásután fejlesztik haderejüket, nekünk elmaradnunk nem szabad. A mai vitát nem tekint meddőnek.

A hadsereg harcképessége mellett követelni kell a nemzeti szempontok érvényesítését addig a határig, míg az a hadsereg egységét nem érinti. (Helyeslés a jobboldalon. Ellentmondások a szélsőbalon.)

Tudja, hogy a javaslatok nagy terheket raknak a népre. Amde ha tekintetbe vesszük azt a veszedelemet, mely a készületlenség nyomán támadhatna, úgy becsületes lelkiismerettel kell megszavaznunk a javaslatot. (Zaj. helyeslés a jobboldalon. A szónokot számosan üdvözlék.)

Benedek János: Nem vonja kétségbe, hogy a tuloldalon nem hazafias érzéssel érvelnek a javaslatok mellett, de hát magyar szív és magyar szív között különbség van. Mikhál bán, Simon bán is magyar szív volt és az volt Petur bán is és mégis, mily különbség van köztük. Azok az urak, akik a Lloyd-klubból nézik a világot, bizonyára más színben látják, mint az a szegény baka, kinek idegen vezényszóra kell a palota alatt elmasirozni.

Kétségbe vonja, hogy a kormány beváltja-e ígéreteit, mert az ilyen Széll-féle ígéreteket egy bécsi vihar nagyon könnyen elsöpörheti. (Ugy van! a szélsőbalon.) Azok a kívánalmak, melyeket az ellenzék hangoztat, újabb költségeket, terheket nem igényelnek. Manapság sürűn vannak ezredünnepek. És ott még büszkén hivatkoznak arra, hogy a szellem megmaradt a réginek. Ennek bizonyítékául hivatkozik egy szaktekintélyre, ki politikus is: Bolgár Ferenczre. Bolgár azt mondja egyik beszédében, hogy nálunk a hadseregnél egy sajátos osztrák szellem fejlődött ki. A mai hadseregünk szóló szerint ma sem néphadsereg, hanem egy despotikus szervezet. (Ugy van! a szélsőbalon.)

A javaslatot főleg szociális és társadalmi szempontból fogja bírálni. A törvényhatóságokat főleg a virilismus intézménye megrontotta, korrumpálta. De mindenesetre örvendetes, hogy megmozdultak a törvényhatóságok, amit ama kormányparti képviselőknek, kiket Barabás Béla a multkor említett, tekintetbe kell venniük, sőt kötelességük, hogy a javaslattal szemben foglaljanak állást. — (Ugy van! a szélsőbalon.)

Mjúd az uralkodóház magatartását bírálja. Mi ragaszkodunk a király személyéhez.

A magyar nemzetet akkor fogja teljesen megnyerni a király, ha nem tépik fel minduntalan sebeit. És érezheti vele jószágát. (Ugy van! a szélsőbalon.) Tíz perc szünetet kér.

Elnök: Megadja.

skolasztikus bölcelet Róma mindennemű felsőbb tanintézetében taníttassék. Mindezen intézkedései mellett nem mulasztott el egyéb kedvező alkalmat sem a bölcelet terjesztésére. Az egyházfőkhöz intézett leveleiben, velük tartott beszélgetéseiben mindenkor újból fölemlítette e kérdést és erősen szívökre kötötte e bölcelet felkarolását. Csakis ily lankadni nem tudó buzgalom mellett volt lehetséges az, hogy sz. Tamás bölcelete nemcsak hogy új életre kelt, de mindenütt, széles e világon újra virágzásnak indult. Hazánkban, mint tudjuk, van külön Szent Tamás-társulat, melynek jelenlegi elnöke egy mélytudomány várad pap: dr. Székely István.

Amint a bölceleti eszmék, épügy a történelem tényei is az ész által a szívhez szólnak és az akaratra irányítólag hatnak. Innen van mindkettőnek nagy befolyása úgy az egyes embernek, mint a társadalomnak fejlődésére — »Azért — írja sz. Atyánk — nagyon fontos, hogy megakadályozzuk, hogy az oly szép tudomány, milyen a történelem a köz- és magánélet méltóvá váljék. Miért is 1878. szept. 9. kelt rendeletével újra rendezteté a vatikáni könyvtárt és annak leltárát elkészíteték, de egyúttal mindkettőt a tudós világ használatára is bocsátá. Ha meggondoljuk, hogy ezen könyvtár eredete az ötödik századig nyulik vissza, hogy ettől kezdve minden pápa annak gyarapításához fejedelmi bőkezűséggel járult hozzá, ha tudjuk, hogy úgy gazdagság, mint belérték tekintetében ez a világ legelső könyvtára, a melyben

csak az ó-, közép- és renaissance-kori kodexok száma 24000-ra rug; ha mindezt figyelembe vesszük, semmiesetre sem kicsinyelhetjük sz. Atyánk ezen intézkedését, sőt okvetlenül a tudományos világra nézve egyik leghasznosabb cselekedetének nevezhetjük. A mit a könyvtár tekintetében tett, ugyanúgy intézkedett a páratlan régiségű és gazdagságu vatikáni levéltár tekintetében is: 1879. jun. 10-iki rendeletével ezt is a legnagyobb liberalitással a tudósok szabad rendelkezésére bocsátotta.

A könyv- és levéltár dolgozó szobáiban minden nemzetiségű és a világ minden tájékaról való kutatók vannak és a mi kiemelendő, felekezeti különbség nélkül, pl. e sorok írója a napokban egy hamisítatlan orthodox zsidó rabbi mellett dolgozott a levéltárban. Sz. Atyánk azonban mindezzel még korántsem merítette ki a történelem tudományának művelésére vonatkozó tervét. Ezekon kívül ugyanis a vatikáni levéltár mellett egy *paleografiai iskolát* nyitattott, mely legújabbán *összehasonlító történelmi tanfolyammal* egészített ki.

Szent Atyánknak a napjainkban oly nagy haladást tett és oly magas színvonalra jutott *természettudományok* érdekében tett intézkedései mindenki előtt élénken megczáfolhatják azoknak ráfogásait, akik azt állítják, hogy a skolasztikus bölcelet és általában az egyház utjában állott a természettudományok haladásának: Róma minden felsőbb tanintézetében mindenütt új katedrát alapított a természettudományok számára, sőt még a hittani

intézetekben is. 1887. jan. 4-iki körlevelével a világ kath. tudósait pedig felszólítja e tudomány ág különös művelésére. Majd a Vatikánban *meteorologiai és csillagvizsgáló* intézetet alapított. Végül pedig 1886. jan. 27-én felállította a *természettudományok akadémiaját*.

Terünk nem engedi, hogy csak ériatsük is azokat az intézkedéseit szent Atyánknak, melyeket az *antik és modern irodalomra* vonatkozólag tett, vagy pedig a ma oly első rangúvá fejlődött szoros értelemben vett *társadalmi tudományokra*.

Ime, mit köszönhet a tudomány XIII. Leonak. Vajjon a tudományok művelői átérzik e ma igazán azt a mély kötelezettséget, melyben a Lumen de coelo-páppal szemben állanak?

Z o r k a.

— Költői elbeszélés. —

Irta és a Kath. Szabad Liceum 1903. márczius 1-én tartott matináján felolvasta: *Palotás Fausztin*.

I.

Örök setétség leple hull a földre,
Ha végítélet napja, perczé jő;
Egy pillanat . . . szétzúzva, összetörve
Mit ápolt, átkarolt a léterő.
Féreg, vagy ember, óriás a törpe
Elvész, mi agy s a szivekből eredő:
Hörgő jajok közt vége a világnak,
Boldog hívők, kik szebb világra várnak!

Katholikus Szabad Liceum.

A költészetnek, a zenének volt szentelve a Nagyváradi Katholikus Szabad Liceum vasárnapi előadása. Nem csoda tehát, ha a költészet és zene varázserővel hatottak Nagyváradi hölgyközönségére s olyan díszes és előkelő közönség gyűlt össze a vasárnapi matinéra, a minőt ritkán lehet együtt látni máshol, mint a Katholikus Kör matinéján.

Palotás Fausztin honvédszázados volt az első szereplő. Erdekés látvány minden esetre, egy kemény katonát látni a felolvasó asztalnál; de hiszen a lant és kard soha sem zárták ki egymást, sőt Petőfi óta a honvéd egyenruha a magyar ember szívében mindig egygyő forrt a költészettel.

A poéta-százados egy nagyobb költői elbeszélést olvasott fel. »Zorka« a költői elbeszélés czíme s annak ugy témája, mint felolgozása igazi hivatott költőre vall. A szép költemény miudvégig valósággal lebilincselte a közönséget s a költő-kapitányt végül elhalmozták tapsokkal és gratulációkkal.

A következő pont a zenének volt szentelve: Szalay Stefike k. a. adott elő két zeneszámot. A Kath. Kör gratulálhat magának ahhoz a szerencséhez, hogy a kisasszonyt sikerült közreműködésre megnyernie. Székely 12. magyar ábrándját és Raff Joachim: Cachouchakeriögóját adta elő párját ritkító pompás technikával egy, Thék világhírű budapesti zongoragyárából kikerült, hangverseny zongorán. A billentyűk szinte beszéltek ujjai alatt s a leggyorsabb tempójú részleteknél meglepett mindnyájunkat előadása precizitásával. A közönség a kisasszonyt viharos tapsokkal jutalmazta, a rendezőség pedig remek csokorral lepte meg azért az igazán párját ritkító műelővezetért, melyben a Katholikus Kör előkelő közönségét részesítette.

Utolsó csattanós pont volt Tóth Elek szavalata. A kitűnő művészt régen ismeri és szereti Nagyváradi közönsége a színpadról, de szavalni ünnepélyen még nem volt alkalmunk hallani. Nos hát Tóth Elek szavalatának hatása a lehető legnagyobb volt. A színpadról is tud ő hatni, de most közvetlen közelből ele-

gáns megjelenése, hatalmas organuma és színező képessége még jobban érvényesült. Harcsányi Kálmán »Simonyi öbester« cz. remek költeményét szavalta el olyan tüzzel és mély pszichológiával, hogy a nagy termet teljesen betöltő közönség lélekzetét visszafojtva figyelt rá s végül általános lelkesedéssel tapsolta és éljenzte.

A termet szorongásig megtöltött közönség sorából sikerült feljegyeznünk a következőket:

Urhölgyek: Agoston Péterné, Ardeleán Justinné, Anlauf Jánosné, Anlauf Irénke, Bócz Gézáné, Bócz Ilonka és Ella, Bozóky Béláné, Bozóky Nóra, özv. Brányi Gézáné, Brányi Gizike és Erzsike, Buzási Béláné, Baróthy Akosné, Bereczky Sándorné, Beöthy Miklósné, Beöthy Ilonka, Bohacsek Vinczéné, Bohacsek Mácsi, Beleznay Antalné, Bérczy Jánosné, Bérczy Erzsike és Mariska, Bodnár Jánosné, Cziffra Gerőné, Cziffra Olga, Csordacsics Ferenczné, Csányi Kálmáné, Csányi Gizi és Sárika, Dús Lászlóné, Dús Pirokska, Dániel Lajosné, Eberl Kálmáné, Ficzek Lajosné, Ficzek Margit, Frankó Endréné, Ferdényi Olivérné, Ferdényi Ilonka, Fenyő Sándorné, Grunwald Henrikné, Géczy Lajosné, Géczy Irén, Gyalokay Jenőné, Greffner Emmi, özv. Gyalokay Antalné, Gyagyovszky Antalné, Gyagyovszky Jánosné, Gyarmathy Kamilla, Guttmann Vilma, Gitye Ilonka, Gréger Gézáné, Gyulay Ilonka, Hegedüs Gézáné, Hegedüs Irénke és Ilonka, Herkner Péterné, Herkner Elvira és Szidike, Homolya Istvánné, Homolya Ilonka, Imrik Péterné, Imrik Márta és B.lla, özv. Jakobovics Dezsőné, Jakobovics Ilonka, Justh Károlyné, Igaz Jánosné, Igaz nővérek, Jablonszky nővérek, Kacsvinszky Andorné, Középegy Kálmáné, Középegy Emma, Kiss Elekné, Kiss Istvánné, Kiss Anna és Ernesztin, Kovács Béláné, Kovács Emma, Karakas Albertné, Kutka Bella, Karakas Etelka, Lausch Károlyné, Molnár Géáné, Mayor Miklósné, Mayor Erzsike, Meluch Lajosné, özv. Magyar Vilmosné, Marzsó Ella, Mihók nővérek, Nagy Gézáné, Olasz Akosné, Olasz Irén, Pap Imréné, Peiser Károlyné, Peiser Sárika, Papp Oszkárné, Papp Cosima és Ella, Popu Györgyné, Popovics Irénke, Pékánovics Imréné, Pékánovics Margit, Paluga Agostonné, Paluga Márta, Pillán Ferenczné, Rimler Irén, Rozslyay nővérek, Szalay Dezsőné, Szalay Stefike, Schlauch Josefín, Szathmári Király Andorné, Székely Sándorné, Székely Irma és Aranka, Sággy Erzsike, Sebessy Béláné, Sebessy Erzsike, Szeghy Ilonka, Szemes Ilonka, Szabó Ilona, Stokker Józsefné, Stark Róza, Stauber Józsefné, Stauber Ida, Schmidt Aranka, Szántay nővérek, Tóth Mihályné, Tóth Etuska, Trenhauser Rózsika Wallner Odónné, özv. Vidovich Bonaventuráné, Varró Domokosné,

Vueskics Julia, Zámory Lászlóné, Zélizy Rózsika stb.

Notabilitások: Palotay László preláta, Fetsner Antal, Grócz Béla kanonokok, Mayor Miklós őrnagy, dr. Papp Oszkár törzsorvos, Pékánovics Imre, Novotny S. Alfonz, Kertész Miksa, Vidovich Béla, Báthory Ferencz, Géczy Lajos, Justh Károly, dr. Szemethy Géza, Hoffmann Henrik, Papp Imre, Dús László, Kacsvinszky Andor, dr. Hoványi Géza, Bozóky Béla stb.

A legközelebbi előadást a Kath. Kör szombathoz egy hétre, márcz. 14-én este 6 órakor tartja meg. Közreműködnek: *Klusatsek Margit, Bathory Ferencz és Frankó Sándor.*

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATO.

Márcz. 3. A gimnázium ünnepélye a pápai jubileum alkalmából d. e. 10 órakor.
Márcz. 4. Tenyészbika vásár Tenkén.
Márcz. 7. Tenyészbika vásár Nagyszalontán
Márcz. 7. Nagyváradi város központi választmányának ülése d. u. 4 órakor.
Márcz. 11. Kiskereskedők társulatának közgyűlése d. u. 3 órakor.
Márcz. 8. A kath. főgimnázium ifjúságának matinéja d. e. 11 órakor.
Márcz. 8. A Sz. gligeti társaság felolvasó ülése d. e. 11 órakor a kath. jogakadémián.
Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély.)
Márcz. 15. A közs. polgári leányiskola kurucz-ünnepélye a Csarnokban.
Márcz. 16. A nagyváradi gőzmozdonyu közuti vaspálya r. t. közgyűlése d. e. 10 órakor.
Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.
Apr. 18. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye.

* **A villamos vasut ügye.** A villamos vasut részére szükséges áramszolgáltatás ügyében a közuti vasutársaság által támasztott követeléseket a városi tanács elfogadta. Különösen két pont fontos a követelések között: az áramszolgáltatásnál előforduló zavarok esetében a város által fizetendő pénále-kérdése és az áram egységárának megállapítása. A megállapítások alapján szövegezett szerződést tárgyalja a világi és a jogügyi szakbizottság. Az áram egységárának megállapításánál heves vita lesz valószínűleg, mert már a múlt alkalommal azért állapított meg a bizottság magasabb minimális fogyasztási tételt és magasabb egységárakat, mert a bizottság szakértő tagjainak számításai és Hoór Mór, a Ganz-czég

Iszonyu rázkódás: az ég lehámlik,
Kiég a nap, s roncsával eltemet,
Hus, föld, alaktalan tömegre válik,
Tűzet okádnak hulló fellegek . . .
Az óceán felhág a bérz nyakáig
S őleiben fojt meg minden életet.
Igy lesz, próféták által így van írva:
— A szentírás hatalmával ki bírna?

Tehát dicső világunk szint' elenyész,
S minden, mi csak életre született!
Széthull az ég, roncsosá szakad az egész,
Nincs irgalom a szemfedő felett?
A pusztulás okát kutatja az ész,
Míg össze nem töri a rémület . . .
Mi célja volt a bölcs, nagy alkotónak,
Ha remekművei porrá omolnak?

Hogy minden élet elpusztul, s nevünket
Idő megtöri, engem nem gyötör;
Es él hitem, ha végörám közelget
Remény s vigaszszal halni meg gyönyör!
Betöltve hűn kiérdemelt helyünket . . .
Mily oktalan ki csak magasba tör!
Mi elveszünk, mások jövén utánunk,
Eletüket teremti meg halálunk . . .

Marad a föld, bolygójaként az űrnek,
Amelyben egy törvény szerint repül;
Kezdet s a vég itt összetömrőlnek,
S két gömb egymás utjába nem kerül . . .
Kik e csodát kutatják lelkesülnek,
Ha agyukban parányi fény derül!

Pedig milyen szemernyi a tudásuk:
Tévelygésök szívesen megbocsájtjuk!

Az élet nagy küzdelmei közepett,
Erős hitemben leltem a vigaszt!
Teremtőmhöz fohászokodám eleget:
Soha — higgyétek, — meg nem bántam azt!
Göröngyös utakon hitem vezetett:
E fény mellett gyomláltam annyi gazt . . .
De hogy e földgömb valaha szerteessék:
Ki hinné el ma már e dajkamesét?

Csak azt hiszem: hogy e föld melyen élünk,
Ez a dicsően nagyszerű világ
Elők kivesztével — elérve révünk, —
Egy más, talán jobb fajnak helyet ad.
Megadja annak, mit nyújtott minékünk . . .
Hisz akkor is fakad a lomb virág!
E nemzedék méltóbb leszen magához:
Egy érdekért, — millió szívet nem áldoz . . .

* * *

A gentry pusztul: visszasírt panasz ez,
Evszázad örli, átok verte meg.
Vasszorgalom vagyont halomra szerez:
S magyar fajom legszebb rügye beteg!
Az ősi fény, vele a szív miért vesz?
Miért hullanak iszapba nagy nevek?
Okát a vad virtus nyomán keresem:
Hízott igény . . . s kevés a jövedelem.

Széjjel tekintve édes szép hazámon,
— Kárpátoktól akár a tengerig —

Sok birtok, uri lak, — ki veszi számon —
Gazdát cserélt, idegenek lepik.
A könnyelmű, pazart soha se szánom,
De e tudat bizony zokon esik,
Megráz, lesulyt a súlyedés e foka
Koldus ma már a daliás unoka.

A jó erkölcs bukásán is kesergek!
Frivolitással telt a szóbeszéd,
Galád káromkodást üvölt a gyermek,
Nem is tanult, — már dolyffel lép előd;
Majomszeretet ássa meg a vermet:
Mibe a zsenge kor kérkedve lép,
A jellemápolás milyen szegényes . . .
Példája ennek jó Batári Dénes!

E kedves ur pompás vagyont örökölt
Nagyapjától, ki híres gazda volt;
A dénbáb medréből egy darab föld:
Kis-Kánaán, ezer bánási hold.
E szűz tala nem izlelé meg a pört,
Szerzése módján nincs tenyérnyi föld . . .
S pár év alatt, akár az ár ha tombol,
Rom sem maradt a rengeteg vagyonból.

Dénest szülői nagy urnak nevelték,
Nemes fajunk örökölt átka ez!
A gőg tömjéniben fűrésztve lelkét,
A férfi jellem érce kárba vesz.
Urnak, kit elpuhit, butit a jólét
Szive hűn burokja ócska mez . . .
Az ily herék talán azért teremnek,
Hogy irigyeltje legyen a tömegnek!

igazgatójának nyilatkozata szerint a város csak magasabb díjtételek mellett nem fizet rá az áramszolgáltatásra.

* **Közigazgatási ülés.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága csütörtökön, március hó 5-én délután tartja rendes havi ülését a városi székház nagytermében.

* **József főherceg születésnapja.** Kis-Jenőről jelentik, József főhercegnek, Kis-Jenő földesurának: 70-ik születésnapja alkalmából tegnap a templomokban istentisztelet, délelben pedig bankett volt. Az uradalmi tisztikar és a hatóságok táviratilag üdvözölték a főherceget.

* **Nyolcz gyűlés egy héten.** A város közigazgatása oda fejlődött, hogy alig van nap, amelyen egy, két, sőt több ülés ne foglalná le a tisztviselőket. A tanács, különféle szakbizottságok állandóan munkában vannak. Ezen a héten ismét már eddig hét ülés van összehívva. Ma, kedden délelőtt a villamos telep építésére felügyelő bizottság, délután 3 órakor a világitási és jogügyi szakbizottság, csütörtökön délután 3 órakor a közigazgatási bizottság, délután 5 órakor a színhelyi bizottság; — pénteken, március 6-án délután 4 órakor a gyermekórház felügyelő bizottsága; — március 7-én, szombaton délután 4 órakor a városi központi választmány és vasárnap, március 8-án délelőtt 11 órakor a városi árvaház igazgató-választmánya ülészik. Elég egy hétre, pedig még ezeken kívül szerdán délután a városi tanács is tart ülést.

* **A választók összeírása a megyében.** Biharvármegye központi választmánya ma, kedden délelőtt 10 órakor ülést tart a megyeházán. A választmány ezúttal a jövő évi választók névjegyzékét összeállító küldöttségeket alakítja meg.

* **Nemzetiségi tüntetés.** Liptó-Szent-Miklósról jelentik, hogy az ottani Dobrodej nevű tót nőgyesület, a melynek elnöke dr. Hoffmann Adolfé, álarozos bált rendezett, a melyen több tót agitátorral a Národne Novine szerkesztője is megjelent. A megye főispánja és alispánja és a magyar értelműek közül még többen meghívót sem kaptak a mulatságra. A terem angol, olasz, orosz, cseh, horvát, amerikai stb. papírzászlócskával volt díszítve, csak a magyar zászló hiányzott. Egy pénzügyőri biztos, a ki a magyar jellegű megyebálon nem akart rendezői tisztet vállalni, s azon meg sem jelent, szinte tüntetőleg vett részt a tót nőgyesület mulatságában nevével együtt, aki az ottani állami polgári leányiskola tanítónője.

Urnek születni, izgató tulajdon:
Ha vannak hozzá ékes eszközök;
Bár életén üres fejű maradjon,
Helyet követel az első között . . .
Kevélyen, önhittén kopog oly ajtón:
Hová tudás, szerénység költözött
— Az arkangyal korbácsa rég szétmállott:
Nem megvetést, hunyászokodást talál ott.

S ha tönkre jut, urrá nevelt fiunkat
A pózolás hóbortja fogja el . . .
Szellő, mely rózsafát szeliden ingat,
Beteg tüdőre rothadást lehel!
Szerepre vágy, s ha pártfogóra akadt,
Kövér konczért hitét áldozza fel,
Erényt, ha kell szívet lök el magától:
Bukása közt mindenkit sorba vádol.

Komoly munkát utál, tanulni lusta,
Dolog helyett kalandokért hevül . . .
Protekczió, ha a sárból kihuzta,
Önértétét köti le hitelül!
Családi roncokon vadász a jussra
Ledér élet fertőjébe merül . . .
Neve előtt bár ősi predikátum
E köznapi alakot meg se látom!

Annál inkább magasztalom az ifjut,
Kinek jó sorsa őst, nevet adott,
Ha önértével oly magasra feljut,
Hogy nagy szerepre, tettere hivatott!

* **Vakolás.** Örvendetes családi esemény elé néz a László-páholy. Négyes ikreket kap az ibolyák hónapjában, március 3-án. A négy új csemete nem fogja zavarni az assonantiát, mert mindnyájan a választottak közül kerültek ki. Nem vagyunk ugyan teljesen biztosak benne, hogy hozzánk volt-e adresszáva a meghívó, de mivel tényleg hozzánk jött, hát mint buzgó hírlapírók ezennel leadjuk:

M e g h í v ó.

A László király páholy 1903. évi mártius hó 3-ik napján

I-ső fokú felvételi munkát

tart, melyen minél nagyobb számban való megjelenésre a testvéreket felkérjük.

T á r g y s o r o z a t:

1. Főm. előterjesztések
2. következő profán keresők u. m.
 - a) *Rosenberg* Izsó
 - b) *Dr. Altmann* Jakab
 - c) *Dr. Bartha* Ferencz
 - d) *Diósi* Lajos felvétele
3. *Mikusay* József t.: Obscurismus a nevelésben

(Reflexiók)

Munka után vakolás!!!

Nagyvárad 1903 február hó 27-én.

Dr. *Gross* Mányhért
főm.

Dr. *Rosenthal* Mór
titkár.

Igazán szép jele a vallási türelemnek, hogy *Mikusay* urat is megtűrik maguk között, ki pedig a páholy szempontjából rendezetlen felekezeti viszonyok között él. De nem jobb volna, ha a tanító ur inkább ily czímen olvasna föl valamit »obscurismus a páholyban?« Igy már értjük *Mikusay* ur egyik indítványát, melyet a hitoktatásra vonatkozólag tett. Talán rátérünk majd. Egyébként jó maltert kívánunk a vakolásához.

* **Jövedelmek bevallása.** A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában. A magyar korona országai területén bel- és külföldiek által ipari, kereskedelmi, pénzforgalmi, szállítási és bármilyen más haszonhajtó czélból nyereségre alakult, vagy üzletben tartott,

s nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek üzleti jövedelmek után amennyiben ezek a bányaadóról szóló törvény határozmányai alá nem esnek, az 1875. XXXIV. törvényekben meghatározott elvek és szabályok szerint adóznak. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek igazgatói, vagy ügyvezetői a községi előjáróságnál (városi adóhivatalnál) 1903. évi március hó 15—31-ig közötti időben benyújtandó üzleti jövedelem bevalláshoz a részvények utáni osztalékok illetőleg kamatok felosztására és kifizetésére vonatkozó közgyűlési határozatok szabályszerűen hitelesített kivonatát s a vállalat, egylet jövedelmét mérlegét (nyereség és veszteség számláját) csatolni tartoznak. Ha a jövedelem-mérlegben más községekben oly fióküzletek jövedelme is bennfoglaltatnak, melyek az 1875. évi XXIV. t.-cz. 9. §-a szerint külön adóztatandók meg, e körülmény a fióküzletre eső jövedelemnek kitüntetése mellett a bevallási iven megjegyzendő. Az adóalap helyes megállapítása czéljából a vallomáshoz csatolandó még: 1. a vállalat tulajdonát képező állampapírok, vagy egyéb adómentes értékpapírok jegyzéke, 2. az üzleti költségek részletes kimutatása, 3. a közgyűlési határozatnak a behajthatatlan követelések törlesztésére vonatkozó kivonata. Mindazon nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek, melyeknek igazgatóságai a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója alá tartozó jövedelem forrásokat az államkincstár megrövidítésére irányított szándékból az adókötelezettek és adótárgyak összeírása alkalmával akár szóval, akár írásban valótlannul mondják be, vagy eltitkolják, avagy hamis vallomást adnak, az adótárgynak egészben, vagy részben történt eltitkolásával elkövetett jövedéki kihágás miatt az 1883. évi XLIV. t.-cz. 100. §-a értelmében büntetettnek. Nagyvárad, 1903. febr. 24-én. *Városi adóhivatal.*

* **Eladó csemeték a faiskolából.** Rhédey-kert felügyelősege a vásárló közönségnek ez uton hozza tudomására, hogy a Rhédey-kert felügyelősege kezeltése alatt álló városi faiskolában a mai naptól kezdve díszfák, cserjék, bokrok a legjutányosabb árak mellett adnak el. Udvarok, kertek fásítását, parkirozását olcsón elvállalja a *Rhédey-kert felügyelősege.*

x **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. 158

Becsvágyban ég, nem old hízolge sarut:
Szalmán nem élt, mért kérjen abrakot?
Oh gentry! hajdan a nemzet te voltál:
Iy sarjakat teremts még alkonynodnál!

Dénes vagyona, pénze, gyorsan olvadt,
Mint gyepré hullott márcziusi hó . . .
Puhit a kényszerűség, sulya alatt
Ha nyög tovább leszál a nagy nivó . . .
Nőszülni kell . . . izes legyen a falat,
Parthi akad: ha cseng a felhívó!
Hisz talpig ur, szép ember, ősi névvel,
Nagyságos czime dus hozományt érlel.

Batári konteszekről szótt regéket,
Amig gazdagnak képzelé magát;
De hogy baja immár körmére égett,
Inog becsvágya, sőt nem nagyra lát!
Rangján alul — pénzért — rég frigyre érett,
Miért ne venne bár polgár arát?
Kastélya ablakán a tájra tekint:
— Lesz pénze, földje dus vagyona megint.

Futott a hir, csevegve a vidéken:
— Pár hétre rá, — hogy Dénes vőlegény!
Csak minden embert ily szerencse érjen,
Élhet vígan az aggkorig henyn.
Kalmár após mosolyg az ily beszéden:
Saját szorgalma révén itt a fény . . .
Mint dolgozott, éjt nappal egybetéve:
S gyümölcse im, behull a vő kezébe.

Leánya Zorka, édes lány, tde még
A női báj feslő fenségivel.
Késője sok . . . kis emberekből elég.
De ő urat, gavallért érdemel!
Batári oldalán remek feleség:
Jólét ölen hajrá! dobzódni kell . . .
S a vélt szerencse mely apát megigéz:
Szép gyermeke szívére bú, örök vész!

Szeretett, mint minden leány, ha derül
Az első tiszta érzés hajnala,
Kerüli jegyesét, borong egyedül:
Merengő bura van csak hajlama.
A bántódás rideg valón nem enyhül:
Iratos ág posványra hajlana?
Szeret . . . szívében egy égi hév csapott át,
Nagyon szeret . . . egy ifju szép katonát.

Az ismerettségük nem oly regényes,
Rövid históriába foglalom.
Fürdőben Anna bál . . . vizavit keres
A rendező, e fürge hatalom.
A mig hölgy ül, kezdődhet-e a négyes?
(Rendjén van így én nyájas hallgatóm,
Tribün előtt pirong egy kis mama még,
S nincs férfi több . . . de érkezik segítség!

Egy nyalka tiszt, hadnagy jön a kollonig,
A tánczot nézni andalgott oda!
A rendező libegve mellé ugrik:
— Uram, segítsen, mást mit mondana?

A Nagyváradi Takarékpénztár közgyűlése.

Nemcsak idő tekintetében, de tekintély, kiválóság, a közönség bizalmának, elismerésének szempontjából is, Nagyváradi legelső pénzintézet: a Nagyváradi Takarékpénztár vasárnap, márczius 1-én tartotta évi közgyűlését. Beszámolt az igazgatóság az elmúlt év működéséről és eredményéről. Es erre az eredményre méltán büszke önérettel tekinthet, mert az igazolása annak, hogy helyes vezetés, szolid alapelvek mellett még a nehéz időkben is mily fényes eredményt lehet elérni. Igazolta egyben azt is a beszámoló, hogy a szigorú, pontos, szolid vezetés mellett nem érintette semmi tekintetben azt az elismert kitűnő intézetet a pénzintézetek túlnövekedése alapján szaporodása.

Első sorban dr. **Hoványi Géza** vezérigazgatónak köszönhető az elért fényes eredmény, s a részvényesek teljes elismeréssel adóznak az ő körültekintő, fáradhatlan buzgalmának, amelylyel a régi, renomirt pénzintézet iránti bizalmat évről évre öregbíti.

Elismerés illeti e mellett az igazgatóságot, amelynek kipróbált buzgalma biztosíték az intézet jövő fejlődésére.

Az évi közgyűlés lefolyása a következő volt:

A Nagyváradi Takarékpénztár vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta évi közgyűlését saját helyiségében, ahol **Sal Ferencz** elnöklése mellett a következők voltak jelen.

Dr. **Hoványi Géza**, dr. **Hoványi Gyula**, **Lopusny Gyula**, **Hiatky Endre**, **Frankó Endre**, **Zathureczky Albert**, **Böszörményi Géza**, **Szödényi Nándor**, **Sternberg Lázár**, **Huzella Gyula**, **Fényes Manó**, dr. **Bozók Alajos**, **Székely Sándor**, dr. **Kornstein Lajos**, **Kaczián Károly**, **Lakatos Antal**, **Sábel Kálmán**, **Pallay Lajos**, dr. **Baróthy Akos**, dr. **Mayer László**, dr. **Gyöngyösi István**, **Hanzély István**, **Keller József**, **Hoffman Henrik**, **Hegedűs Géza**, **Óváry Sándor**, **Heringh Sándor** és **Schweiger Ede**.

Sal Ferencz elnök üdvözölte a megjelenteket s konstataulta, hogy a közgyűlés előtt 56 részvényes 155 részvényt tett le a pénztárnál, a közgyűlésre pedig 52 részvényes jelent meg 141 részvény képviselésében. Ezzel a közgyűlést megnyitja és fölkéri **Hoványi Géza** vezérigazgatót a jegyzőkönyv vezetésére, hitelesítésére pedig **Schweiger Ede** dr. és **Óváry Lajos** részvényeseket. Ugyancsak fölkérte a szavazatszedő köldöttség elnökét **Fényes Manót**, tagjait **Hegedűs Gézát** és **Székely Sándort**.

A tiszt mosolyg s mint talpig urhoz illik,
Karján a hölgy . . . hát ez se ballada?
Cseveg, nevet s tánczát oly kedvre járja
Akár ha fészl bakfis volna párja!

A tiszt kitartó tánczosnak bizonyul,
Alig van leány, kivel ne lejtene,
Őt tur után a hajlongó cigánytul
Nótát csikar . . . nincs több parázs zene?
Mert hát oly társra lett, — talán jutalmul, —
Kinek a táncz gyönyöre minden!
Csak aztán tudta meg, hogy Zorka e leány . . .
— A többi maradjon örökre talány!

Az apa zord . . . nem akar tudni arról
Egyetlen lánya hadnagyné legyen.
Am Zorka rég egyenruhára gondol:
Az élet e nélkül beh fénytelen!
A tiszt ma itt . . . holnap: ki tudja hogy hol?
Széled othont nem várhat egy helyen.
Kalmár vérenek a beszéd erénye: —
Szinészkedett, hogy rut célját elérje . . .

Szívére vonva szepegő leányát,
Rimánkodó hang reszket ajakán.
Bátor, vitéz, művelt a tiszt . . . s jövőbe ha lát . . .
Foglald aranyba még többet kíván! . . .
Családi kör, mely áldja alkotóját,
Az ég örömből nagy rész talán —
Neki teher, miért kívánod a fényt?
Körünkben is találsz ily férfi erényt.

Az évi jelentés.

Hoványi Géza vezérigazgató felolvasta az igazgatóság évi jelentését, mely így szól:

Tisztelt közgyűlés!

Az 1902 ik év — intézetünk 56-ik — üléstéről jelentésünket a következőkben terjesztjük elő:

A múlt évi jelentésünkben vázolt közgazdasági viszonyok nem változtak; az elmúlt 1902 ik év sem hozta meg az általános helyzet javulását, bár a termés megyénkben elégtelen volt: mindazonáltal az ipar és kereskedelem nem tudott fellendülni még az olcsó pénz mellett sem. Ennek dacára üzletünk nem esett vissza, és hogy az elmúlt üzletéről kedvezőbb eredményt mutathatunk fel az 1901. év üzleteredményénél, azt csak úgy érthetjük el, hogy különös figyelemmel voltunk a folyó üzletre, másrészt pedig igyekeztünk üzletünk forgalmát emelni.

Az olcsó pénz üzletünkben az értékpapírok árfolyamemelkedésében nyilvánult, másrészt pedig abban, hogy az olcsó tőke az ingatlanokban kereste az elhelyezést, melynek következménye, hogy már több ingatlant, melyet nyújtott kölcsöneink biztosítása céljából bírói árverésen az előző években megvásárolni voltunk kénytelenek — károsodás nélkül eladhattunk, sőt a jelen év folyamán is eszközöltünk eladásokat.

A Magyar ipar- és kereskedelmi bank részvényeit, melyek intézetünkönél pár év óta súlyos mérlegi veszéset okoztak, ez évben teljesen leirtuk, így tehát a felszámolás utján nyerendőt mint leirt követelésekből befolyandó nyereség — mire a banktól nyert értesítéseink szerint reményünk van — fog annak idején jelentkezni; ellenben a bankgyesületi részvényeket nem adtuk el, mivel a nyert információ alapján a felszámolás nagyobb jótalékot fog juttatni, mint a hogy a részvények 10%-deleg jegyezettek.

A kamatláb általános csökkenése dacára a betétek kamatlábát érintetlenül fenntartottuk az év végéig, azonban f. évi február 15-től egyetértőleg a Bihar megyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank, a Bihar megyei takarékpénztár és Gazdasági és iparbank helybeli részvénytársaságokkal $\frac{1}{2}$ % -at leszállítottuk, mivel a betétek gyümölcsösztetése ily kamatláb mellett csak veszteséggel volna eszközölhető.

Mérlegünk felállításánál eszközölt leírások nem mind tényleges veszteségek, hanem mérlegünk szoliditása szempontjából gyakorolt óvatosság következménye.

A kezelésünkre bizott betétek folytonos

emelkedése szükségessé fogja tenni a részvénytőke újabb emelését, mivel foglalkozunk és ha az alkalmas módon megállapodunk, még az év folyamán egy rendkívüli közgyűlés elé fogjuk terjeszteni.

Bejelentjük, hogy **Lévay Zsigmond** felügyelőbizottsági tag a Bihar megyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbanknál igazgatóvá választván meg, megbízatásáról közgyűlési meghívónk meghirdetése után lemondott, miert is a folyó évre **Böszörményi Géza** pótfelügyelőt birtuk meg az állandó működésre, a választást pedig a jövő évi rendes közgyűlésen javasoljuk megejteni.

Bejelentjük, hogy a jubileumi alap kamattat kereskedelmi iskolai növendék segélyezésére kívánjuk fordítani.

Ezek után indítványozzuk, hogy a 186.855 korona 91 fillér jüvedelemből fordítassék

Leírásokra 63,700 kor. 30 fillér.

II. Jótékony célra 1000 kor., még pedig:

Városi árvaház részére alapítványul	100 kor. — fill.
Szent Vincze nővérek olasz-i társházának alapítványul	100 » — »
Koldusárpolda és gyermekek menház részére	100 » — »
Szent József intézetnél tett alapítvány gyarapítására	100 » — »
Bihar megyei nőegyletnek alapítványul	50 » — »
Izraelita nőegyletnek alapítványul	50 » — »
Erzsébet bölcsőde egyeletnek alapítványul	50 » — »
Gyermekbarát gyuletnak alapítványul	50 » — »
Tűzoltó-egyletnek alapítványul	50 » — »
Bihar megyei jegyzői nyugdíj-alapnak alapítványul	50 » — »
Nagyváradi ügyvédi segély-alapnak	50 » — »
Nagyváradi női kereskedelmi tanfolyamnak alapítványul	50 » — »
Főgymn. fizikai kör részére	50 » — »
Elaggott iparosok segélyalapjának alapítványul	50 » — »
Elhunyt intézeti szolgálójának	50 » — »
Zene egyesületek	25 kor. — fill.
1848—1849-iki honvéd-egyletnek	25 » — »
III. Intézeti nyugdíj-alap gyarapítására	2000 » — »
IV. Tartalék-alap gyarapítására	22.744 » 41 »
V. Igazgatók, felügyelők, vezérigazgató jutalékul	19.411 » 20 »
VI. Tisztviselők jutalmazására	3000 » — »
VII. Osztalékulrészvényenként á 250 kor.	75.000 » — »

Hazug szavak! Panaszként hangzanának,
Ha egy predikátor mondaná!
Haszonleső fejjel bukik az árnak,
Önérdék kapzsisága hajítja rá.
. . . Es Zorka levelet küld hadnagyának
Szerelmes szíve sugja, hogy hová . . .
Az őszi nap éppen távozni készül:
A hadnagy jött . . . búcsuzni kedvesétől.

Óh Tompa! lantosa a hervadásnak,
A sárga ősz dalodba foglalod!
Az elmúlás barátai imádnak,
Tudom miként fakadtak e dalok!
Te fájó évszak hű barátja annak,
Kinek a sors csak zord telet adott.
Az ősz, e bú pótol szívünkbe' mindent:
Ha zöld tavaszt, meleg sugarat nem ismert.

Virágos kert mögött mező tarkálék,
— Ki szőtt valaha ily dus szőnyeget?
Kettős fasor hajol fel a határig,
S az ut felől a hadnagy integel!
Előtte tündéreként szép Zorka látszik
Nem is siet? . . . ezt tűrni nem lehet.
Elébe fut, találkájuk helyéről:
Nyugodt a lány . . . hideg arccal tekint föl.

Szép volt e perczben; anyagi alakján:
Habos, fodros, fehér ruha lebeg.
Mezők virágja is azt hordja magán,
Mivel az alkotó áldotta meg . . .

Oly félve lép . . . a bátorsága híján?
Mint téves ultra tévelyedt gyerek.
Ne látna bár tarolt mezőt, virágot:
Tövis jutott, mert hát virágra vágyott.

Kivántam látni! mondta elfogultan;
Elválni kell, sorsom bánatra dől.
Beteg vagyok . . . szívem végsőt ha dobban?
Önnek szentelhetem e kis időt.
Máské lesznek . . . ap'm akarja . . . jól van!
Miért mentsem magamat ön előtt?
Hiszen csakis barátok voltunk eddig;
S egymást a barátok — hamar feledik.

S mig így beszélt, arcizma meg se mozcizant,
De szemei gyémántként fénylenek;
Nem sirja emliti a változatlant,
Titokban égetőbbek a sebek . . .
Benső világa tűz . . . s nem tett meg olyant,
Miért sok nő becsét örölte meg.
— Picziny kezét búsan búcsúra nyújtja!
Szegény fiu, mikor csokolja ujral

S a hadnagy ur! lesújtva, semmistülve,
Beszélni kezd, . . . de Zorka megriad . . .
Hite, bálványa, érzi romba dűlve,
Sivár önzés, szülői dacz miatt.
Es futva menekül . . . sietve tőle,
Most mindjárt eltűnik a kert alatt . . .
S a jó fiu búsan utána bámul:
Mig egy szegélyt lát a fehér ruhából.

Tisztelt közgyűlés!

Midőn a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után a beterjesztett mérleget erre vonatkozó indítványaink megszavazása által végleg megállapítani és a felmentvényt ugyaz igazgatóság mint a felügyelő-bizottságnak az 1902-ik üzletévre megadni kérjük, egyttal javaslatba hozzuk, hogy részvényenként megállapítandó 250 korona osztaléknak folyó évi márczius hó 2-ik napjától a 24. sz. osztalék-szelvény ellenében leendő kifizetését elhatározni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1903. február 14-én.

Sal Ferencz,
kir. tanácsos, igazgatósági elnök.

Felolvasta ezután a vezérigazgató a felügyelő bizottság és a nyugdíjalap évi jelentését, melyeket a közgyűlés egyhangulag, örvedetes tudomással vett.

Az osztaléket részvényenként kétszázötven koronában állapították meg.

Választások.

Ezután a választások következtek, amelyek során 28 részvényes 120 szavazatot adott be s a kilépő napi biztosokat, Bozóky Alajost, Herinck Sándort, Hoffmann Henriket, Gyöngyössi Istvánt és dr. Mayer Lászlót újra egyhangulag megválasztották.

Ezzel a közgyűlés az elnök és a vezérigazgató életetésével véget ért.

SZINHÁZ.**HETI MŰSOR.**

Kedd: Doktor ur.
Szerda: István Vajda (premier)
Csütörtök: Jack és Bob (premier.)
Péntek: Jack és Bob.
Sombát: Vicomte Letorieres (Várady Aranka vendégjátéka.)

István Vajda bemutatása. A Szigligeti-színháznak szenzációja lesz szerdán este. A román irodalomnak egyik legjelentősebb alkotását fogja magyar nyelven hallani s magyar színpadon látni a nagyvárad közönség. Fokozza ez esemény érdekességét, hogy a darab szerzője Vulkán József, ki egyik kitűnősége a román irodalomban, ismert alakja a nagyvárad társadalomnak. István vajda a címe a Vulkán József darabjának. Magyar nyelvre Papp János hírlapíró kollegánk fordította híven, szíves és erős jámbusokban. — Shakespearei formában írott a darab, — István vajdának, a szarnok hőnek tragédiája. A szerdai premier tehát nemcsak művészileg lesz becses, de a magyar román testvériség becses demonstrációjának is ígérkezik. A premierre Zilahy Gyula aradi, Megyery Dezso kolozsvári s Krescsányi Ignác temesvári színgazdákat s várják, kik szíves akarják szintén hozatni Vulkán József darabját. Ott lesz a premieren a bukaresti nemzeti színház egy kiküldötje is. Az előadás után Vulkán József tisztelére bankett lesz, melyre ugy a magyar, mint a román társadalom köréből már eddig is sokan jelentkeztek. A drámai társulat a legnagyobb ambícióval készül a bemutatásra.

Jack és Bob. A színház csütörtöki operetti premierje Jack és Bob, e pompás amerikai táncoperett iránt már is nagy az érdeklődés a közönség körében. Bizonyos, hogy az operett jókivű meséje s gazdag muzsikája, melyben két gyönyörű kerüő, duett, kvartett, egy pompás kuplé van a többek között, a legújabb sikert hozzák meg a Jack és Bobnak.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 165.

Bérlet 147. sz.

Ma kedden, 1903. márczius 3-án:

A doktor ur.

Bohózat

S Z E M É L Y E K:

Dr. Sárkány	—	—	—	—	Tóth Elek
Puzsér	—	—	—	—	Krasznay Andor
Csató	—	—	—	—	Szarvasi Sándor
Cserenyés	—	—	—	—	Bognár J.
Igazgató	—	—	—	—	Szathmáry Arpád
Sárkányné	—	—	—	—	E. Kovács Mariska
Lenke	—	—	—	—	H. Novák Irén
Marosiné	—	—	—	—	T. Pogány Janka

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint; Zsolye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr., Tamlászkék, 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap szerdán, márczius 4-én:

István vajda.

Szomorujáték.

EGYESÜLETEK.**Az orvosgyelet szakülése.**

Tegnap délután 5 órakor a tagok nagyszámú részvétele mellett tartotta az orvosgyelet rendes havi szakülését.

Az adminisztratív ügyek elintézése után, dr. Fenyő Armin honvédezdorvos, hadapródiskolai tanár bejelenté, hogy a honvéd hadapródiskolai fizikai laboratóriumában Röntgen felvételre külön helyiséget rendeztek be.

Az orvosgyelet örömmel értesült róla, hogy ily módon alkalma nyílik a szenvedő betegek érdekében ily segédeszköz igénybevételére is.

A bejelentés után dr. Berkovits Miklós egyleti alelnök szólalt fel, szóba hozva a kijelentést, a melyet a helybeli Jogászegylet folyó hó 28-án tartott ülésén a láttelelekre vonatkozólag Nagy Géza kir. ügyész tett.

Orvosi láttelelekről lévén szó, az mondatott, hogy orvosok képesek szigorubb láttelelet kiállítani azért, mert annak díja nagyobb, mint azé, amely könnyű testi sértést állapít meg, hogy a nagyobb díj arra csábít, hogy orvos jobb meggyőződése ellenére nagyobb összeggel díjazott súlyos testi sértésről adjon láttelelet, amidőn igazságszerint könnyű testi sértésről kellene annak szólnia.

Ezt a vádat az orvosok szaktestületében szóvá kellett tenni s a mennyiben a lapok közlése nem tévesen közölték volna a kir. ügyész felzólását, azt visszautasítás nélkül h gyini nem lehet.

S mert megörlé, hogy a sértő kijelentés a sajtóban is helyet talált, azt indítványozta: mondja ki a szakülés, hogy Nagy Géza kir. ügyész urnak a nagyvárad Jogászegylet f. évi február hó 28-án tartott ülésében az orvosokra vonatkozó alapkban olvasható kijelentését, a mely az orvosi rend alaptalan meggyanúsítását tartalmazza, ha ily értelmű kijelentés az ülésen tényleg elhangzott, s ha a hírlapi közlemény megfelel a valóságnak, a legerélyesebben, erkölcsi igazának teljes tudatában visszautasítja, s a midőn sajnálatának ad kifejezést afelett, hogy e kijelentések elhangozhattak anélkül, hogy elűkí vagy előadói visszautasításban

részesültek volna, e határozatáról a Jogászegylet nagytekintetű Elnökségét értesíti.

A szakülés élénk vita után, amelyben számos egyleti tag vett részt, az indítványt elfogadta.

Ez után dr. Rác Miksa saját gyakorlatából több operált beteget mutatott be és testgyógyászati gyakorlatában használt eszközöket.

Dr. Baróthy Ákos városi főorvos jelentése Nagyvárad 1902-ik évi közegészségügyi viszonyairól az idő előhaladottsága miatt a jövő szakülésre halasztatott.

NYILTTER.**Értesítés!**

Nagyvárad és vidéke t. közönségét van szerencsém értesíteni, hogy a

Braun és társa

czégen alakult és Nagyvárad, Zöldfa-utcán, a volt

Roth A. Gyula-féle

helyiségben berendezett **czipő, kalap és férfi-dívat kereskedést** a mai napon átvettém és azt ujonnan a mai kor követelményeinek megfelelő n berendezve a saját cégem alatttovább vezetem.

A midőn ezen üzletemet megnyitóm, biztosítom a nagyérdemű közönséget arról, hogy szükségletét sehol oly

olcsón és jó minőségben

be nem szerzheti, mint nálam.

Kérem erről szives látogatása mellett személyes meggyőződést szerezni.

Tisztelettel:

Weisz Henrik.

150

Olcsó ezüst-bevásárlás!!

119

A m. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett 13 próbás **ezüst evőkészletek 5¹/₂ gyertyatartók és girandolok 6¹/₂ krajczár grammja**

DEUTSCH SIMON

ékszerésznél

Nagyvárad, Bémer-tér.**Igazságszolgáltatás.****Bál után.**

Köbölketon a mult évi Anna bálnak szokatlanul zajos kis finálét rendeztek a duhaj Kiss testvérek. Éjfél után oda állott Kiss András a cigány elé.

— Hé moré huzd csak az én nótáml de betyárosan!

Eppen ekkor Antal Károly az egyik bálrendező muzsikáltatta magát, a ki nem engedte a cigányt. A két legény farkas szemet nézett egymással, míg aztán kitört a veszekedés, cifra szitkok után ölre mentek s visszhangzott a teremben.

— Ki a legény a csárdában.

A két pártra szakadt legénység megkezdte a betyár táncot szék lábakkal, övegekkel muzsikálva egymás hátán.

Ez aztán figyelmesekké tette az éjjeli őröket, kiket különben a székellyhídi csendőrök is figyelmeztettek a duhaj Kiss testvérekre.

Amint a küszöbre léptek az éjjeli őrök, megváltozott a társaság képe. Az ellenfelek cimborákká lettek, s tömörültek a Kiss testvérek után a kik vetélkedve támadtak rá **Kupsa Sándor** és **Kiss Ferencz** éjjeli őrökre, s elszedték azoktól a fegyvert s darabokra törték. Ugy elverték a két embert, hogy azok hetekig heverték a szenvedett sérelmeket.

A főzinkosok a Kiss fiuk voltak. **András**, **Sándor**, **Ferencz**, meg **Károly**.

De ezek között is első sorban **András** és **Sándor** forgatták leghatásosabban a székellybákat.

Tegnap számoltak be a verekedésükről a törvényszék első vádtanácsa előtt.

Gáthy Bálint kir. alügyész hatóság elleni erőszak és súlyos testisértés büntetvével vádolja Kisséket.

Böszörményi Géza pedig a beszámíthatlanság és a mentő körülmények alapján védelmezi a duhaj legényeket.

A kir. törvényszék a terbelő adatok alapján **Kiss András** és **Sándort** 6 havi, **Ferenczet** és **Károlyt** 3 havi fogsággal büntette.

Gyilkosság szerelemből. Vasárnap este tegnap folytatták annak a szenzációs bűnpernek a tárgyalását, mely ma már negyednapja fogja foglalkoztatni az esküdtszékot. A tegnapi nap folyamán eljutottak az esküdtekhez intézendő kérdésekig. Ma reggel 9 órakor a törvényszék kihirdeti a kérdések végleges szövegét, s aztán a perbeszédre kerül a sor.

TAVIRATOK.

Tüntetés a katonai javaslatok ellen.

Budapest, márcz. 2. (Saját tud. táv.) Márcz. 8-án vasárnap a budapesti egyetemi polgárság nagyszabású tüntető körmenetet rendez a katonai javaslatok ellen. Vasárnap este 3000 fáklyával a Dunaparton vonul végig a menet. A menet színhelyéül azért választották a Dunapartot, hogy a király a palotából láthassa a tiltakozó tüntetést.

A csikszentmártoni választás.

Budapest, márcz. 2. (Saj. tud. táv.) A szavazás reggel óta a legnagyobb rendben folyik. Este 6 órakor a szavaztak a következő arányban állanak

Györfi: 501.

Rápolti: 136.

Györfi megválasztása valószínű.

Horvát diákok magyarellenes tüntetése.

Zágráb, márcz. 2. (Saj. tud. táv.) A zágrábi egyetem ismét magyarellenes tüntetés színhelye. Erre okot a legutóbbi politikai események adtak okot. Tegnap a tüntető diákságot a rektor nyugalomra intette, erre ők a **Gotterhaltet** kezdték énekelni, s a magyarokat szidalmazták.

Amerikából.

Washington, márcz. 2. A szenátus tegnapi ülésén **Aldrich** republikánus szenátor kijelentette, hogy pártja a legközelebbi ülésében a bevételek csökkentését fogja követ-

elni, ha az államkincstár fölösleget mutat ki (M. T. I.)

Lujza hercegasszony regénye.

Bécs, márcz. 2. (Saját tud. távirata.) **Lujza** toscánai nagyhercegnő ma megérkezett **Lindauba**. Édesanyja fogadta. **Lujza** sirva anyja karjaiba borult. **Giron** leveleit felbontatlanul visszaküldi.

Nikolics br. ravatalon.

Temesvár, márcz. 2. (Saj. tud. táv.) **Nikolics Fedor** br. holttestét ma helyezték ravatalra a temesvári szerb templomban. A román király táviratilag fejezte ki részvétét **Nikolics** családjának.

Katonatisztek és a Kossuth-nóta.

Arad, márcz. 2. A Kossuth-nótáért megbüntetett honvédhuzártisztekről szóló hír nem felel meg a valóságnak. A tisztek egyáltalán nem muzsikáltak a Kossuth-nótát és egészen más természetű vétségért kaptak jelentéktelen büntetést. (M. T. I.)

Kiutasított kivándorlók.

Hamburg, márcz. 2. Tegnap ide **New-Yorkból** visszatért gőzös 31 embert, köztük 9 asszonyt hozott vissza, a kiket **New-Yorkban** a bevándorlási hatóság visszautasított, mert nem voltak azoknak a kellékeknek birtokába, a miket az újabb bevándorlási törvény előír.

Választás Franciaországban.

Antibes, márcz. 2. A szenátorra választott **Rouvier** helyébe ma **Aragó** **Francois** republikánus jelöltet választották meg az itteni kerület képviselőjévé.

Páris, márcz. 2. A tegnap tartott időközi választásokon a következő képviselőket választották meg: **La Palisse**-ben **Regnier** (szocialista-radikális), **Moissac**-ban **Arnal** (nacionalista) és **Mouline**-ben **Minier** (szocialista radikális). M. T. I.

KÖZGAZDASÁG.

A hegyi választmány ülése.

Nagyvárad város hegyközségének választmánya tegnap délután ülést tartott **dr. Molnár Imre** elnöke alatt. A választmány tagjai közül **Bordé Ferencz**, **Guttman József**, **Czeglédy Jeremiás**, **Balázsovich Rezső**, **Molnár Lajos** (agrár), **Kugler Albert**, **Rothman Jakab**, **Wiener Jenő** és **Farkas Imre**.

A hegyró jelentése szerint a hegyen betörték **Mayr Sándor** szőlőjébe s több tajtpát és szipkát loptak el. A vörheny és kanyaró a hegyen is fellépett; 6 gyermeket be szállítottak a járványkórházba, 2 gyermek meghalt; a betegség szűnőfélben van. Született 5 gyermek meghalt, 4 egyén. A tavaszi szőlőmunka megkezdődött. A fagyok sok kárt tettek a be nem fedett szőlőkben és a gyümölcsfákban. — A jelentést tudomásul vették.

A közgyűlés napját márcz. 22. délután 11 órára tűzték ki. Ez alkalommal bemutatják a múlt évi zárszámadást, a jövő évi költségvetést, amelyben az eddigi rendes tételek szerepelnek.

Dr. Kutiák Agoston elbunyta folytán a választmányban egy tagsági hely üresedik meg. A választmány erre a helyre egyhangulag **Makkay Józsefet** jelölte, tekintettel arra, hogy a nevezett szőlőgazda nagy buzgalmat és tüszerezetet fejt ki a szőlőművelés fejlesztése körül.

Elnök előterjesztette, hogy a földművelésügyi miniszter egy leiratában rámutat arra a veszélyre a mely a mohában gyökereztetett fás oltásoknak iskolázás nélkül való direkt elültetéséből származik. Példákat hoz fel, hogy 10,000 ilyen ültetésből alig 6—7 száz, 6000-ból egy sem fakadt meg. — Tudomásul vették.

Végül elhatározták, hogy a napszámok méltányos megállapítása és közlése iránt előterjesztést tesz a választmány közgyűléshez.

Értéktőzsde.

Budapest, márcz. 2.

Oszták hitel	—	—	—	—	—	697.—
Magyar hitel	—	—	—	—	—	701.—
Allamvasut	—	—	—	—	—	—
Rimamurányi	—	—	—	—	—	509.50
Magyar jelzálog	—	—	—	—	—	472.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—	—

Határidők.

Budapest, márcz. 2.

Buza októberre	—	—	—	—	—	8.01
Buza áprilisra	—	—	—	—	—	8.98
Tengeri	—	—	—	—	—	5.16
Rozs okt.	—	—	—	—	—	6.58
Zab ápr.	—	—	—	—	—	—
Káposzta, repce, aug.	—	—	—	—	—	6.96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. márcz. 2-án.

Magyar aranyjáradék 4%	—	—	—	—	—	121.10
Magyar koronajáradék	—	—	—	—	—	98.03
Magyar vasuti köl sön aranyban 4 1/2%	—	—	—	—	—	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	—	—	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	—	99.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	—	—	—	—	—	99.50
Magyar nyereség-sorsjegyek-kölcsön	—	—	—	—	—	200.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	—	—	—	—	—	159.—
Oszták járadék papirban	—	—	—	—	—	100.50
Oszták járadék papirban	—	—	—	—	—	100.50
Oszták járadék aranyban	—	—	—	—	—	121.—
Oszták korona járadék	—	—	—	—	—	101.—
Oszták államsorsjegyek	—	—	—	—	—	154.50
Oszták magyar bank részvény	—	—	—	—	—	15.75
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	—	741.50
Oszták hitelintézet részvény	—	—	—	—	—	689.75
Párisi vista	—	—	—	—	—	95.45
29 frankos arany (Napoleon'dor)	—	—	—	—	—	19.07
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	—	117.05
Londoni vista	—	—	—	—	—	240.10
20 márkás arany	—	—	—	—	—	28.40

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetmény.

A Nagyvárad takarékpénztár, Biharmegye kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank, Biharmegyei takarékpénztár és Gazdasági és iparbank Rt. bejegyzett nagyváradai cégek ezennel közhírré teszik, hogy f. é. február hó 15. napjától kezdődőleg a betéti kamatlábat a következőleg állapították meg:

Az intézetek fizetnek:

1. Egy zárlattól a másik zárlatig heverő tőkék után 4 %-ot. 2. A zárlatközi időben legalább 4 hónapig heverő tőkék után 3 1/2 %-ot. 3. A zárlatközi időben nem teljes 4 hónapig heverő tőkék után 3 %-ot. 4. Olyan tőkék után, melyek az intézetnél legalább 4 hónapig hevernek de betéti idejük a zárlat által megszakított olyképpen, hogy a zárlat időpontjáig még 4 hó le nem telt:

a zárlat előtti időre	3 %-ot
a zárlat utáni időre	3 1/2 %-ot

A zárlat minden év június hó 30-án és december hó 31-én eszközöltetik és a kamatok a fenti kamatláb szerint tőkésítetnek.

A 10 % os jövedelmi adót a betevő megterhelése nélkül az intézetek fizetik.

Az intézeteknél elhelyezett régi betétekre nézve a most megállapított kamatláb f. é. április hó 1-étől kezdődőleg lép érvénybe.

Nagyvárad 1903 február hó 14-én.

Nagyvárad takarékpénztár r. t.
Biharm. keresk., ipar- és terményhitelbank r. t.
Biharmegyei takarékpénztár r. t.
Gazdasági és iparbank r. t.

A
Polgári Takaré- és segélyszövetkezet
folyó év elején nyitotta meg

8-ik évtársulatát,

melybe résztvenni óhajtók

6 hó végéig mulasztási illeték nélkül vétetnek fel.

Befizetés hetenként 3-szor, u. m.:
Vasárnap d. e. 9—11 óráig
Szerdán d. u. 3—5 »
Pénteken d. u. 3—5 »

teljesíthetők.

Jelentkezők mindennap felvétetnek a szövetkezet üzlethelyiségében (Kossuth Lajos-u. 4. sz.)

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-házban a II-ik emeleten egy **6 szobás utcai lakás** f. évi május 1-től kiadó.

Bővebbet a házmesternél. 130.

12055—1902 T. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A belényesi kir. bíróság mint tel. könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Thury Ignác végrehajtónak *Onyicza Anna és t. végrehajtást szüve-vedő* elleni 10 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajási ügyében a n. városi kir. törvényszék (a belényesi kir. járásbíró) területén lévő Hegyes községben fekvő a hegyesi 60 sz. tjkvbn A I. 45., 47., 117., 181. hrsz. a. foglalt ingatlanból Onyicza Anna, koru Onyicza Mitru, Floare és Tyodort megillető 1/2-ed résznyi jutalékra az árverést 679 korban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1903. évi márczius hó 17-ik napján d. e. 9 órakor** Hegyes község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 67 korona 90 fill. készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42.§-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Belényes 1902. évi december hó 17. napján. A belényesi kir. Járásbíró mint tel. könyvi hatóság.

Lukács Lajos,

177

kir. albiró.

Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, hogy a

4.2%-os egyesített államkölesön

convertálását, vagy azok visszafizetésére való felmondását *teljesen költségmentesen* közvetítjük és

bármely más értékpapírok vételét vagy eladását

a legelőnyösebb módon eszközöljük.
Nagyvárad, 1903. február 20.

Biharmegyei Kereskedelmi-, Ipar- és Terményhitelbank.

170

Ma nagy Disznótor!

Van szerencsém a n. é. közönség s tisztelt vendégeim valamint jóakaróimnak becses tudomására hozni, hogy

ma kedden, márczius hó 3-án este 8 órakor

nagy disznótort

rendezek. — A friss töltelék, toros káposzta, **toros csusza** mind fog párolgni a tálban. — *Tisztán kezelt, saját termésű BOROK, frissen csapott márcziusi SÖR.* Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás.

Szives pártfogást kérve,

kiváló tisztelettel

Kecskeméty István

vendéglős,

Kőfaragó utca sarok.

178

SZOBEL ADOLF

női ruha és confection készitési műterem

Nagyváradon, Fő-utca. (Bartsch-ház).

Ajánlja szakmájába vágó mindenféle ruhák divatos elkészítését, ugymint: **utcai és esteli toillettek, angol és francia szabásu ruhákat, kosztümöket. Sport-ruhák mindennemű fazonban,**

Vidéki megrendelőktől ruhaderék beküldése kivántatik mérték helyett. 148

ALAPITVAOTT: 1850.

ALAPITVAOTT: 1850.

Van szerencsém a n. é. gazdaközönségnek ajánlan

legkitünőbb magvaimat.

Valódi ereti kintintett

takarmányrépa-fajokat.

Valódi Oberndorfi, kerek, sárga;

Mammuth óriás, vörös, Eckendorfi,

Olajbogyó; Palaczk alakú, hosszú.

Államilag vizsgált, arankamentes

francia és magyar lucerna, sűrű

vörös lóhere.

Pázsit díszfű-vegyülék.

Angol perje, mubar, búkköny, paprika-köles, gomborka, len stb.

Különféle gazdasági MAGVAK.

A legjobb konyhakerti **VIRÁGMAGVAK** és **GUMOK.**

A t. gazdaközönség becses megrendeléseit legnagyobb készséggel várva, maradok kiváló tisztelettel

Dell'Orto Károly

Nagyvárad, Szent László-tér.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök. *Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek.* 159

Nagyságos asszonyom!

Van szerencsém értesíteni, miszerint az utaztatás törvényes beszüntetése következtében »női divat-szövet és selyem-különlegességek áruházaim« összes cikkeiből **Nagyváradon, Strohmayr Pál vászon- és fehérnemű üzénél** (Szent László-tér 1. sz. Telefon 166.) **bizományi raktárt létesíték**, hcl már a legközelebbi **tavaszi és nyári újdonságok** beszerezhetők, esetleg megrendelhetők.

Vidéki megrendeléseket, valamint minták szétküldését is Strohmayr Pál ur eszközli, miért is kérem becses szükségletei iránt hozzá fordulni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

SZÉNÁSY GYULA

BUDAPEST, Kristóf-tér.

350